

PANUN pakinoita

OULUN YLIOPISTO tai — niin-
cuin kai pitäisi sanoa — Pohjois-
Suomen yliopisto on sadannen en-
simmäisen kerran esillä päivänky-
symykserä. Tärkeä kysymys se on
ollut joka kerta, kun sitä on käsi-
teltä, mutta nyt tuntuu yhtäkkiä
siltä, että se on ei vain tärkeä, vaan
myös erittäin kiireellinen kysymys.
Utiset kertovat, että asiaa nyt on
käynyt selostamassa professori
Pentti K a i t e r a, Limingan suku-
ja, Oulun koulun poikia, joka tä-
män vuoden alusta alkaen on jou-
nutun istumaan siinä korkeakoulu-
komiteassa, jonka valtiovalta on
asettanut tutkimaan Pohjois-Suo-
men korkeakoulukysymystä koko
laajuudessaan. Meitä pohjois-suoma-
laisiahan aluksi kovasti ihmetytti
tuo komitea, kun ei siihen kuulun-
nut yhtään maakunnan miestä,
mutta samalla kävi myös ilmi, että
ko. komitea olikin asetettu tutki-
maan ei vain Pohjois-Suomen kor-
keakoulukysymystä, vaan koko val-
takunnan korkeakouluoloja yleensä.
Näin olen kiittimme onneamme,
kun komiteaan kutsuttiin myös
oma miehemme ja kaiken lisäksi
kotimaakunnallean niin hengeltään
uskollisena säilynyt mies kuin prof.
Kaitera, selkiäänainen ja selväjär-
kinen mies, ensinmainittua tunnus-
tusta ei valitettavasti aina professore-
istakaan voi antaa. (Mutta mistä
syntyisivätkään silloin hyvät profes-
soriivitsit!)

Me olemme hyvin persoja hauk-
kumaan Helsingin herroja eikä kai
aina ihan syyttäkään, mutta tämä
suurten rehtoreitten korkeakoulu-
komitea toivottavasti on positiivi-
nen poikkeus. Se on kulkenut ja
tutkinut asiaa, kohta vuosi sitten
Oulussa, äsken juuri Jyväskylässä
ja ehkäpä vielä muuallakin sillä
välillä. Olisimme kovasti uteliaita
kuulemaan, mitä se nyt sitten sa-
noo, mutta toistaiseksi se ei sano
yhtään mitään.

Vähän ennen sitä neuvottelutilai-
suutta, jossa nyt professori Kaitera
oli läsnä, kuulin, että ns. Oulun
yliopistokysymys on kovaa vauhtia
tulemassa päiväjärjestykseen ja
että vähän siellä ja täällä ihme-
tellään, ettei täällä ole tehty sitä
ja tätä. Mitä sitten olisi pitänyt
tehdä tai pitäisi! Sitähän sitä Oulun
valtuustossa pohdittiin, vaikei ol-
tuakaan mikään valtuusto, hyvä kun
jollainkaan tavalla valtuutettu ko-
kous, Oulun Korkeakouluseura on
aikanaan tehnyt aloitteen, joka joh-
ti siihen, että se rehtorikomitea nyt
on ja usein istuu. Vieläkö muuta
olisi pitänyt tehdä? Toisten mie-
lestä olisi, toisten ei. Korkeakoulu-
seura ei ole voinut tehdä sen enem-
pää. Kaikkiaan tietävät, että se ha-
luu korkeakoulua, sen jäsenistö
ainakin tietää, että se vuodesta 1919
alkaan on ajanut maatalous-met-
sät.linjaista korkeakoulua, ja esim.
tuo korkeakoulukomiteakin tiennee
sen, että nykyinen Oulun Korkea-

kouluseura on tämänpäiväisissä
suunnitelmissa syyttäjänä mukana
sen takia, että se ylipäänsä puoltaa
yliopistoa Ouluun. Minkälaista, sen
saisi ratkaista valtionkomitea.

Mutta mitäään ei kuulu, paitsi tu-
len tohinaa päittemme yläpuolelta.

Joskohan nyt kuitenkin olisi tehtävä
jotain ja äkkiä. Oulun kaupun-
gin esimerkiksi. Satun tietämään
kuinka paljon Jyväskylän
kaupunki on tehnyt oman korkeakou-
lukysymyksensä eteen, jo aika-
naan ja nyt edelleen, niin että jo
pelkkä tuo aktiivisuus on omiaan
herättämään kunnioitusta ja myötä-
tuntoa koko paikkakuntaa ja maa-
kuntaa kohtaan. Siinä pienessä piir-
issä, jossa näistä asioista jo puoli-
välissä viikkoa kuulin ja jossa siinäkin
esitettiin Helsingin terveisiä, vii-
tattiin selvin sanoin sellaiseen,
että Oulun kaupungin, jos sen mieli
kerran saada yliopisto, olisi tehtävä
äkkipäätökset tonteista ja vähän
muustakin ja ilmoitettava asiasta
pikakirjeellä eteenpäin Helsinkiin,
jonnekin opetusministeriöön, että
kyllä täällä maata riittää ja maan
päällä ilmaa. Sillä kun isot herrat
lähtevät suunnittelemaan uusia
korkeakouluja, he todella tahtovat
tietää minkä päälle rakentavat. Joi-
denkin muidenkin etujen lupaami-
noin tulevan korkeakoulun her-
roille opettajille kuin tuleville oppi-
laillekin olisi varmasti sellainen
investointi, joka kannattaisi. Sillä
kyllä tontti annetaan mistä vain,
eikä se niinollen paljon kilpailussa
merkitse.

Tässä yhteydessä en malta olla
viittaamatta myöskään siihen, että
kaupungin, kaikki tämä taustana,

on nyt välttämätöntä ruveta suh-
tautumaan ns. kulttuurimäärärahoi-
hin entistä huomattavasti myönteis-
emmin. Tämä koskee ennen kaikkea
Ainolain instansseja ja siis esim.
kirjastoa, joka, vaikka on kuinka
hyvässä maineessa, tarvitsisi tie-
teelliseksi kirjastoksi kehittyäk-
seen, markkoja ja tiloja (voidak-
seen ottaa vastaan myös kirjalah-
joituksia).

Mitä tulee sen toivotun yliopiston
tiedekuntiin ja opintosuuntiin
yleensä, niin on kai nyt kiistämät-
tön tosiasia, että maat-metsät. tie-
dekuntaa tänne ei saada, ei kir-
veellä eikä kuokalla. Onko hyvä
vai paha näin, siihen on tällä istu-
malla voi sanoa sitä enkä tätä. Mut-
ta mitä me sitten haluamme — tuo-
mareita, lääkäreitä, pappeja, opet-
tajia . . . Kun nyt tiedän, että tuo-
kin asia tutkitaan omasta takaa
aivan lähiaikoina, niin jäädäänpä
odottamaan. Muistettava on myös,
että meillä on va. opettajakorkea-
koulu ja että se on hinnalla millä
hyvänsä saatava vakinaiseksi. Sel-
laisena se kuulemma voisi merkittä-
arvaamatonta tukipistettä myös yli-
opistosuunnitelmassa, koskapa lähi-
tulevaisuuden koulu- ja korkeakou-
lusuunnitelmat paljonlaisesti tule-
vat poikkeamaan, noin pedagogises-
akin mielessä, tämänhetkisestä ja
siis vanhoista esikuvista.

Työhön siis! Henkinen ponnistus-
voimamme on nyt jännitettävä ää-
rimmilleen. Kaikki, niin akateemi-
set kuin tulevien akateemisten van-
hemmat ja koko maakunta on saava
osoittamaan, mitä me täällä
haluamme ja voimme.

P a n u.